

Роз'яснення
щодо погодження проектів на проведення реставраційних,
ремонтно-будівельних робіт та робіт з поточного ремонту на об'єктах
культурної спадщини

Статтею 24 Закону України “Про охорону культурної спадщини” визначений порядок утримання та використання пам'яток культурної спадщини.

Відповідно до цієї статті власник або уповноважений ним орган, користувач, зобов'язані утримувати пам'ятку в належному стані, своєчасно проводити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до цього Закону та охоронного договору.

Використання пам'ятки повинно здійснюватися відповідно до режимів використання, встановлених органами охорони культурної спадщини, у спосіб, що потребує якнайменших змін і доповнень пам'ятки та забезпечує збереження її матеріальної автентичності, просторової композиції, а також елементів обладнання, упорядження, оздоби.

Статтею 26 Закону України “Про охорону культурної спадщини” визначено, що усі роботи щодо консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту, пристосування пам'яток місцевого значення здійснюються за наявності письмового дозволу органу виконавчої влади обласної, міської державних адміністрацій відповідно до їхньої компетенції, на підставі погодженої з ними науково-проектної документації.

Науково-проектна документація розробляється спеціалізованою організацією, що має відповідну ліцензію на виконання зазначеного виду робіт. Після розробки науково-проектної документації на проведення робіт на пам'ятках вона підлягає погодженню органом охорони культурної спадщини.

Відповідно до Державних будівельних норм України А.2.2-14:2016 визначений склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток культурної спадщини, яка погоджується місцевим органом охорони культурної спадщини.

Роботи із збереження об'єктів культурної спадщини проводяться згідно з реставраційними нормами та правилами, погодженими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини.

Будівельні норми та правила застосовуються у разі проведення робіт із збереження об'єкта культурної спадщини лише у випадках, що не суперечать інтересам збереження цього об'єкта.

Статтею 27 Закону України “Про охорону культурної спадщини” передбачено забезпечення заходів щодо охорони пам'яток, а саме:

- У разі загрози пошкодження, руйнування чи знищення для пам'ятки, власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, зобов'язані привести цю пам'ятку до належного стану (змінити вид або спосіб її використання, провести роботи з її консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту та пристосування).
- Якщо власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, самостійно не здійснюють заходів, передбачених у частині першій цієї статті, то відповідний орган охорони культурної спадщини може зобов'язати їх здійснити ці заходи, видавши відповідне розпорядження.
- У разі, коли власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, не в змозі виконати розпорядження органу охорони культурної спадщини щодо охорони пам'ятки, орган охорони культурної спадщини може вжити необхідних заходів самостійно (повністю або частково), профінансувавши їх за рахунок спеціальних коштів на фінансування охорони культурної спадщини.

Керуючись **статтею 30** Закону України “Про охорону культурної спадщини” органи охорони культурної спадщини зобов'язані заборонити будь-яку діяльність юридичних або фізичних осіб, що створює загрозу пам'ятці або порушує законодавство, державні стандарти, норми і правила у сфері охорони культурної спадщини.

Приписи органів охорони культурної спадщини є обов'язковими для виконання всіма юридичними та фізичними особами.

Органи місцевого самоврядування зобов'язані повідомляти відповідні органи охорони культурної спадщини про бездіяльність власника або уповноваженого ним органу, особи, яка набула права володіння, користування чи управління, що створює загрозу пам'ятці.

Відповідно до **статті 9** Закону України “Про охорону культурної спадщини” особи, уповноважені органами охорони культурної спадщини мають право безумовного доступу до об'єктів культурної спадщини з метою їх обстеження, ознайомлення зі станом зберігання, характером та способом використання, ведення реставраційних робіт, одержання відповідних даних, наукового вивчення.

- Власник об'єкта культурної спадщини або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, виконавець реставраційних робіт зобов'язані допускати уповноважених органами охорони культурної спадщини осіб для виконання ними своїх обов'язків до об'єктів культурної спадщини та на їхню територію.

- У разі проведення на об'єкті культурної спадщини реставраційних або ремонтно-будівельних робіт власнику такого об'єкта необхідно попередньо звернутись до органу охорони культурної спадщини та повідомити про наміри проведення таких робіт.
- Попередньо між органом охорони та власником обов'язково підписується **охоронний договір** на пам'ятку культурної спадщини. Договір укладається безоплатно.
- У разі проведення робіт на об'єкті культурної спадщини власнику необхідно звернутись до Центру надання адміністративних послуг (м. Кропивницький, вул. Тараса Карпи, 68, тел. 22-86-39, 24-23-69) та подати для погодження документації наступні документи:

1. Для погодження та отримання висновку про можливість проведення реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини місцевого значення до Центру надання адміністративних послуг подаються:

- 1) Заява встановленого зразка на ім'я начальника управління містобудування та архітектури;
- 2) Основні креслення архітектурно-будівельної частини проекту, розробленого згідно діючого законодавства та державних будівельних норм - 2 примірники: оригінал та копія;
- 3) Викопіювання з генерального плану (частини ділянки, на якій передбачено проведення робіт) - 2 примірники: оригінал та копія;
- 4) Копія реставраційного завдання, затвердженого в установленому порядку;
- 5) Копія охоронного договору на об'єкт культурної спадщини, укладеного з місцевим органом охорони культурної спадщини - управлінням містобудування та архітектури Міської ради міста Кропивницького;
- 6) Копія сертифіката головного архітектора проекту та головного інженера проекту (при наявності).
- 7) Документ про належність об'єкта культурної спадщини до державної, комунальної чи приватної власності (копія свідоцтва про право власності, витягу з реєстру речових прав на нерухоме майно тощо);
- 8) Копія довіреності, на підставі якої інтереси заявника представлятиме його уповноважена особа (у разі потреби).

2. Для погодження та отримання висновку про можливість проведення протиаварійних та невідкладних консерваційних робіт на об'єктах культурної спадщини місцевого значення:

- 1) Заява встановленого зразка;
- 2) Копія акту технічного стану об'єкта культурної спадщини або копія висновку технічної експертизи;
- 3) Проектна документація в обсязі, необхідному для забезпечення проведення протиаварійних та невідкладних робіт (дефектний акт з обмірними планами або робоча документація на виконання протиаварійних робіт);
- 4) Дефектний акт з переліком та обсягами виконуваних робіт;
- 5) Викопіювання з генерального плану (частини ділянки, на якій передбачено проведення робіт) - 2 примірники: оригінал та копія
- 6) Копія охоронного договору на об'єкт культурної спадщини укладеного з місцевим органом охорони культурної спадщини - управлінням містобудування та архітектури Міської ради міста Кропивницького;
- 7) Документ про належність об'єкта культурної спадщини до державної, комунальної чи приватної власності (копія свідоцтва про право власності, витягу з реєстру речових прав на нерухоме майно тощо);
- 8) Копія технічного плану будівлі та фотофіксація аварійних ділянок (у разі проведення внутрішніх робіт);
- 9) Паспорт опорядження фасаду та фото сучасного вигляду фасадів (у разі проведення зовнішніх робіт);

3. Для погодження та отримання висновку про можливість проведення поточного ремонту на об'єктах культурної спадщини місцевого значення:

- 1) Заява встановленого зразка;
- 2) Документ про належність об'єкту культурної спадщини до державної, комунальної чи приватної власності (копія свідоцтва про право власності, витягу з реєстру тощо);
- 3) Перелік видів робіт, які планується здійснити (з описом будівельних матеріалів, конкретним місцем проведення робіт (фасади, приміщення, горище, дах тощо) та їх обсягами;

- 4) Копія технічного плану будівлі (у разі проведення внутрішніх робіт) або обмірний план;
- 5) Викопіювання з генерального плану (частини ділянки, на якій передбачено проведення робіт) - 2 примірники: оригінал та копія
- 6) Вибіркова фотофіксація ділянок будівлі(фасади, приміщення, конструкції), що потребують проведення поточного ремонту;
- 7) Копія охоронного договору на об'єкт культурної спадщини укладеного з місцевим органом охорони культурної спадщини - управлінням містобудування та архітектури Міської ради міста Кропивницького;

4. Для погодження та отримання висновку про можливість проведення робіт в межах території об'єктів культурної спадщини або в зонах їх охорони:

- 1) Заява, встановленого зразка;
- 2) Передпроектна або проектна документація (містобудівні обґрунтування, розрахунки, технічні та обмірні плани, креслення, ескізні проекти тощо) обов'язково з паспортом оздоблення фасаду;
- 3) Викопіювання з генерального плану (частини ділянки, на якій передбачено проведення робіт) - 2 примірники: оригінал та копія
- 4) Фотофіксація будівлі чи споруди, яка планується під ремонтні роботи або реконструкцію, або місця нового будівництва (до початку робіт);
- 5) Квартальні розгортки в існуючому вигляді та з запроектованим об'єктом;
- 6) Документ про належність об'єкту до державної, комунальної чи приватної власності (копія свідоцтва про право власності, витягу з реєстру тощо);
- 7) Копія охоронного договору на об'єкт культурної спадщини укладеного з місцевим органом охорони культурної спадщини - управлінням містобудування та архітектури Міської ради міста Кропивницького;
- 8) Документ про відведення земельної ділянки з її цільовим призначенням.

- На один пакет документів на друкованому бланку за встановленим зразком заповнюється заява “Про надання висновку про можливість проведення робіт на об’єкті культурної спадщини”.
- Фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, має право на отримання адміністративної послуги незалежно від реєстрації її місця проживання, крім випадків, установлених законом.
- Юридична особа має право на отримання адміністративної послуги за місцезнаходженням такої особи або у випадках, передбачених законом, - за місцем провадження діяльності або місцезнаходженням відповідного об’єкта.
- Заява на отримання адміністративної послуги (далі - заява) подається в письмовій чи електронній формі.
- Письмова заява може бути подана суб’єкту надання адміністративної послуги особисто суб’єктом звернення або його представником (законним представником), надіслана поштою.
- Адміністративна послуга вважається наданою з моменту отримання її суб’єктом звернення особисто або направлення поштою (рекомендованим листом з повідомленням про вручення) листа з повідомленням про можливість отримання такої послуги на адресу суб’єкта звернення.
- У випадках, передбачених законодавством, відповідний документ може бути надісланий поштою (рекомендованим листом з повідомленням про вручення) або за допомогою засобів телекомунікаційного зв’язку. При цьому строк доставки поштової кореспонденції не зараховується до строку надання адміністративної послуги.

Статтею 6-1 Закону України “Про охорону культурної спадщини” визначений порядок надання дозволів, погоджень і висновків органами охорони культурної спадщини.

- Дозволи, погодження і висновки, передбачені цим Законом, надаються органами охорони культурної спадщини безоплатно.
- Рішення про надання або про відмову в наданні дозволу, погодження чи висновку приймається органом охорони культурної спадщини протягом одного місяця з дня подання фізичною чи юридичною особою відповідних документів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

➤ Набуття суб'єктом господарювання права на провадження будь-яких дій щодо здійснення господарської діяльності на об'єктах культурної спадщини за декларативним принципом забороняється.

Відповідальність за недотримання вимог чинного законодавства про охорону культурної спадщини.

У разі недотримання вимог законодавства про охорону культурної спадщини юридичною особою відповідний орган охорони культурної спадщини, керуючись **статтею 44** Закону України “Про охорону культурної спадщини”, накладає на юридичну особу, яка є власником або уповноваженим ним органом чи замовником робіт, такі фінансові санкції:

➤ за проведення будь-яких незаконних робіт, що можуть завдати або завдали шкоди пам'ятці, її території, охоронюваній археологічній території, охоронним зонам, історичним ареалам населених місць - у розмірі **від тисячі до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;**

➤ за недодержання вимог щодо захисту, збереження, утримання, використання, реставрації, реабілітації пам'яток, у тому числі тих вимог, що передбачені охоронними договорами, умисне доведення їх до стану руйнації — у розмірі **від тисячі до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;**

➤ за ухилення власника пам'ятки або уповноваженого ним органу від підписання охоронного договору або за порушення ним режиму використання пам'ятки — у розмірі **від ста до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.**

Рішення органу охорони культурної спадщини про застосування фінансових санкцій може бути оскаржено до суду.

Фінансові санкції, накладені органом охорони культурної спадщини, стягуються у встановленому законом порядку.

За порушення режиму використання пам'ятки, проведення ремонтних, реставраційних, реабілітаційних робіт на пам'ятці, зміну призначення пам'ятки, її частин та елементів, здійснення написів, позначок на ній, на її території та в її охоронній зоні без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини, а також за невиконання законних вимог посадових осіб органів охорони культурної спадщини щодо усунення порушень вимог законодавства про охорону культурної спадщини або створення перешкод для їх діяльності винні особи притягаються до адміністративної відповідальності (**стаття 46** Закону України “Про охорону культурної спадщини”).

За порушення вимог Законодавства про охорону культурної спадщини винні особи несуть відповідальність відповідно до **Кодексу України про адміністративні правопорушення** та **Закону України “Про охорону культурної спадщини”**.